

(Ф 03.02-91)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор

_____ 2019 р.

Система менеджменту якості

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Міжнародна журналістика»

Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»
Освітньо-професійна програма: «Журналістика»

Курс – 4 Семестр – 8

Аудиторні заняття – 56 Диференційований залік – 8 семестр
Самостійна робота – 79
Усього (годин/кредитів ECTS) – 135/4.5

Індекс НБ17-061/16-3.34

СМЯ НАУ НІ 15.01.04-01-2019

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Міжнародна журналістика»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 15.01.04-01-2018

Стор. 2 із 10

Навчальна програма дисципліни «Міжнародна журналістика» розроблена на основі освітньо-професійної програми та навчального плану № НБ-17-061/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та освітньо-професійною програмою «Журналістика», наказу ректора №430/од, від 20.09.2019 та відповідних нормативних документів.

Навчальну програму розробили:

доцент кафедри журналістики,
реклами і зв'язків з громадськістю

М. Лашкіна

викладач кафедри журналістики,
реклами і зв'язків з громадськістю

А. Ліченко

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 061 «Журналістика», освітньо-професійної програми «Журналістика» – кафедри журналістики, реклами і зв'язків з громадськістю, протокол № 11 від «3» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри

Лещенко Ю.В.

Навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 10 від "02" 10 2019 р.

Голова НМРР

Неваро А.М.

УЗГОДЖЕНО

Декан Факультету
міжнародних відносин

Ю. Волошин

21 "10" 2019 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма дисципліни «Міжнародна журналістика» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.2015 р. №37/роз.

Навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що є підґрунтям становлення фахівця у галузі міжнародної журналістики.

Сучасний світ стає все більш глобалізованим та інформаційно насиченим, а Україна активно інтегрується в Європейський та світовий політичний простір. Світ потребує все більше знань й інформації про Україну, а Україна потребує багато зрозумілої й достовірної інформації про світ. Сьогодні це неможливо без зрозумілої комунікативної діяльності. Комунікативна сфера чекає на фахівців з журналістики, які можуть працювати в різних жанрах, на різних платформах, в різних типах ЗМІ, інтенсивно й професійно збирати та опрацьовувати великі масиви інформації, відрізнити й подавати правдиву, неупереджену інформацію. Водночас, робота журналіста в міжнародному середовищі потребує широкої підготовки щодо розуміння правових норм діяльності в небезпечних умовах міжнародних конфліктів, знання міжнародного гуманітарного права. Тому вивчення дисципліни «Міжнародна журналістика» є очевидно актуальним й необхідним напрямом підготовки фахівців зі спеціальності «Журналістика».

Мета вивчення дисципліни: 1) дати студентам цілісне розуміння загальних тенденцій розвитку міжнародної журналістики з урахуванням національної ідентичності суспільств; 2) сформувати уявлення студентів щодо ролі та місця міжнародної інформації в роботі журналіста-міжнародника в контексті національних інтересів, зовнішньої політики держави, а також загальноприйнятої світової практики; 3) розвинути критичне мислення студентів, навчити аргументувати власну точку зору з урахуванням переваг і недоліків розвитку інформаційного суспільства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни:

- ознайомлення із основними принципами роботи корпунктів за кордоном;
- опанування специфіки роботи журналістів у міжнародних конфліктах, «гарячих точках», відповідно до норм міжнародного гуманітарного права (МГП);
- оволодіння знаннями щодо сучасного стану і перспектив розвитку міжнародних відділів вітчизняних ЗМІ, їх специфіки роботи в умовах інформаційних війн;
- формування усвідомлення етики діяльності журналіста в міжнародному інформаційному просторі;
- оволодіння критичним аналізом журналістських матеріалів на

міжнародну тематику.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

Знати:

- дефініції основних термінів у галузі міжнародної журналістики;
- особливості підготовки контенту на міжнародну тематику;
- базові принципи та інструменти збору інформації з іноземних джерел;
- основні жанри міжнародної журналістики;
- принципи Міжнародного гуманітарного права;
- вимоги до підготовки контенту для каналів іномовлення;
- особливості роботи журналіста в глобалізованому світі;
- особливості роботи журналіста в різних регіонах світу.

Вміти:

- готувати актуальний контент для іноземних медіа, міжнародних телекомпаній, каналів іномовлення тощо;
- збирати інформацію з відкритих джерел;
- готувати та надсилати інформаційні запити в іноземні держави, дипломатичні установи тощо;
- здійснювати верифікацію міжнародної інформації;
- працювати з базами даних міжнародних організацій;
- адаптувати українські новини для зарубіжної аудиторії.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного класичного навчального модуля «Міжнародна журналістика», який є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Навчальна дисципліна «Міжнародна журналістика» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Журналістські жанри», «Основи теорії журналістики», «Медіетика» та є базою для вивчення таких дисциплін, як: «Теорія і методика журналістської творчості», «Методика роботи прес-секретаря», «Сучасний телевідеопроект» та ін.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Модуль №1 «Міжнародна журналістика»

Тема 1. Теоретичний вимір міжнародної журналістики: основні поняття, принципи, функції

Базові поняття та визначення курсу «Міжнародна журналістика». Функції медіа. Система і типологія ЗМІ: характеристика понять. Форми типологічної класифікації засобів масової інформації. Принципи і функції міжнародної журналістики як професійної діяльності. Жанри міжнародної журналістики.

Предмет, поняття та структура міжнародної інформації. Міжнародна інформація: визначення, основні поняття і дефініції, сучасні концептуально-теоретичні інтерпретації. Інформаційний вибух, його основні етапи, причини та наслідки. Негативні та позитивні наслідки процесу інформатизації.

Тема 2. Міжнародна журналістика та діяльність міжнародних організацій

Інформаційна політика міжнародних організацій системи ООН та Європейського Союзу. Діяльність депозитаріїв ООН. Міжнародна інформаційна політика ЮНЕСКО. Програмні документи і принципи, нова комунікаційна стратегія. Програма ЮНЕСКО «Інформація для всіх». Діяльність неурядових інформаційних організацій, їхнє співробітництво з ООН. Участь транснаціональних корпорацій у міжнародному обміні інформацією, системи і моделі інформаційного управління в міжнародних відносинах.

Тема 3. Мас-медіа як джерело міжнародної інформації. Досвід роботи зарубіжних ЗМІ, моделі регулювання

Теоретичні основи діяльності ЗМІ: теорія комунікативної дії Ю.Габермаса, Н.Лумана, Г.Лассуела. Медіа і демократія. Міжнародна журналістика: світовий досвід. Три моделі регулювання діяльності ЗМІ. «Чотири теорії преси» і їх сучасна трансформація. Сучасні напрями в дослідженні теорії ЗМІ. Тенденції розвитку сучасних мас-медіа.

Тема 4. Всесвітні служби мовлення як інструмент формування іміджу держави. Суспільне мовлення: досвід зарубіжних країн для України

Принципи, функції та теоретичні основи діяльності суспільного мовлення в демократичних країнах. Особливості функціонування ВВС, NBC тощо. Значення, вплив, досвід для репутаційної складової держави. Підходи щодо організації, регулювання та фінансування: світовий досвід для України. Сучасні трансформації суспільно мовлення.

Тема 5. Вплив ЗМІ на міжнародні процеси та зовнішню політику: медіа-дипломатія, глобалізація інформації, медіа-технології, конвергенція ЗМІ

Теорії впливу, стратегія м'якої сили, м'які та тверді новини. Особливості міжнародної політики в умовах інформаційного суспільства. Позитивні і негативні тенденції розвитку інформаційного світу, глобальної інформаційної повістки. Фейкові новини та їх вплив на міжнародні відносини та політику. Конвергенція ЗМІ, як фактор сучасного функціонування, актуальності розвитку медіа.

Тема 6. Джерела інформації в глобальному світі

Особливості відкритого суспільства для роботи журналіста. Робота з інформацією: стратегії пошуку, обробки та аналізу. Відкриті й закриті джерела інформації. Робота з базами даних. Законодавство щодо доступу до публічної інформації та захисту персональних даних: світовий досвід та український контекст.

Тема 7. Інформаційний запит: доступ до інформації в іноземних державах

Міжнародне законодавство, що гарантує доступ до інформації. Компаративний аналіз інформаційного законодавства провідних держав світу. Access to Documents. Access to Information. Реквізити інформаційного запиту, форма запиту: written request, oral requests, e-mail requests. Запити до дипломатичних представництв, консульських іноземних установ. Терміни розгляду інформаційних запитів. Написання інформаційного запиту до розпорядника інформації у іноземній державі.

Тема 8. Open Data: як журналісту-міжнароднику працювати з відкритими даними

Джерела Open Data. державні портали відкритих даних (data.gov.ua; data.gov; data.gov.gr; data.gouv.fr та ін.). Реєстри (Глобальний реєстр бенефіціарних власників register.openownership.org). Портали відкритих даних міжнародних організацій (Світовий банк data.worldbank.org; Всесвітня організація охорони здоров'я apps.who.int/gho/data/node.imr; Міжнародний валютний фонд www.imf.org/en/Data та ін.). OCCRP's Investigative Dashboard (data.occrp.org); ICIJ's Offshore Leaks (offshoreleaks.icij.org). Робота з базами даних у Excel, очистка та фільтрація даних у Open Refaine. Базові принципи візуалізації. Візуалізація даних за допомогою map. Статичні та інтерактивні візуалізації. Основні інструменти візуалізації. Візуалізація даних у Datawrapper і Highcharts.

Тема 9. Міжнародні конфлікти та ЗМІ. Основні принципи Міжнародного гуманітарного права для журналістів

Сучасні міжнародні конфлікти. Роль журналістики у воєнних та політичних конфліктах. Висвітлення терористичних актів: специфіка діяльності в умовах терористичної атаки. Система міжнародного гуманітарного права для журналістів. Особливості безпеки та захисту журналістів під час роботи у військовому конфлікті.

Тема 10. Етика діяльності журналіста в міжнародному інформаційному просторі: безстороннє репортерство, політична культура, принципи етнотолерантності

Етичні кодекси роботи журналістів в міжнародному інформаційному просторі. Особливості політичної культури для журналіста-міжнародника, безстороннє репортерство. Основні принципи журналістської етики щодо висвітлення військових, національних та міжнародних конфліктів, терористичних актів.

Тема 11. Верифікація інформації у роботі журналіста-міжнародника

Основи верифікації даних. Перевірка контенту, отриманого від читачів. Верифікація зображень, відео. Інструменти перевірки: AnyWho, Facebook Graph Search, Linkedin, Pipl.com, WHOIS, Google Maps, Wolfram Alpha, Google Search by Image, Foto Forensics та ін.

Тема 12. Жанри міжнародної журналістики

Різниця у підготовці Soft News і Hard News. Базові жанри міжнародної журналістики: News Article, Opinion Column, Feature Story, Review, Interview та ін.

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Міжнародна журналістика»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.04-01-2018
		Стор. 7 із 10	

Особливості підготовки ньюс-фіче. Структура ньюс-фіче. Різновиди: news feature, human-interest story. Narrative journalism. Лонгріди на міжнародну тематику.

Тема 13. Особливості підготовки контенту для редакції іномовлення

Роль і функціональні особливості іномовлення у світовому інформаційному просторі. Основні аспекти перекладу та адаптації інформації для іноземної аудиторії. Специфіка підбору лексики. Hate Speech – лексика, якої варто уникати. Особливості підготовки відеоматеріалів для іноземної аудиторії. Сучасні мультимедійні платформи іномовлення. Іномовлення та крос-медійна журналістика. Соціальні мережі як платформа поширення інформації на зарубіжну аудиторію. Адаптація українських новин для зарубіжної аудиторії.

Тема 14. Особливості медійної діяльності в різних регіонах світу

Сучасна медіасистема Європи. Журналістські стандарти в США. Особливості журналістики Латинської Америки. Медіа Близького Сходу. Особливості роботи репортера у країнах арабського світу. Діяльність ЗМІ у державах Азії. Сучасна журналістика Китаю. Провідні медіахолдинги сучасності. Досвід та стандарти роботи провідних редакцій: CNN, BBC, Al Jazeera, Bloomberg, Time та ін. Практичне завдання: написання лонгріду на міжнародну тематику.

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

3.1. Основні рекомендовані джерела

- 3.1.1. Боднар І. Р. Міжнародна інформація. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення курсу / І. Р. Боднар. – Львів.: Новий світ-2000. – 2005. – 216 с.
- 3.1.2. Буше-Сольньє Ф. Практический словарь гуманитарного права / Перевод с французького Е.Кирпичниковой. – М.: Издательство „МИК”, 2004. – 552 с.
- 3.1.3. Вольф Шнайдер, Пайль-Йозеф Рауе. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / Перекл. з нім. В.Климченко; за загал. Ред. В.Іванова – К.: Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2014. – 358 с.
- 3.1.4. Гриценко О.М. Шкляр В.І. Основи теорії міжнародної журналістики. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2002. – 304 с..
- 3.1.5. Гресько О.В. Міжнародна журналістика: Навчально-методичний посібник. – К.: Грамота, 2009. – 112 с.
- 3.1.6. Європейські стандарти в галузі свободи слова. – К.: Ін-Юре, 2002. – 232 с.
- 3.1.7. Європейські стандарти у галузі суспільного мовлення. / За ред. Шевченка Т. С., Сушко О.А., – К.: Тютюкін, 2010. – 264 с.
- 3.1.8. Зернецька О.В. Глобальна комунікація: монографія / Ольга Василівна Зернецька – Київ, Наукова думка, 2017. – 350 с. – Режим доступу:

	Система менеджменту якості. Навчальна програма навчальної дисципліни «Міжнародна журналістика»	Шифр документа	СМЯ НАУ НП 15.01.04-01-2018
		Стор. 8 із 10	

<http://ivinas.gov.ua/uk/publikatsiji/novi-vydannia-instytutu/zernetska-ov-hlobalna-komunikatsiia.html>

3.1.9. Уэбстер, Фрэнк. Теории информационного общества / Фрэнк Уэбстр; Пер. с англ. М.В.Арапова, Н.В. Малыхиной; Под ред. Е.Л.Вартановой. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 400 с.

3.1.10. Cunthia Hethrington. The Guide to Due Diligence Investigations. The Professional Approach on How to Use Traditional and Social Media Investigations – BRB Publications, 2015.

3.2. Додаткові рекомендовані джерела

3.2.1. Галлін Деніел С., Манчіні Паоло. Сучасні медіасистеми: три моделі відносин ЗМІ та політики / Д.Галлін, П.Манчіні; пер. з англ. О Насика. – К.: Наука, 2008. – 320 с..

3.2.2. Гресько О. В. Всесвітні служби мовлення як інструмент міжнародних медіа комунікацій. [Електроний ресурс] – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2487

3.2.3. Грей Д. Журналістика даних: Посібник [Електронний ресурс] / Д. Грей, Л. Чемберс, Л. Бунегру. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://texty.org.ua/pg/chapter/newsmaker/read/40161/40180>

3.2.4. Дейвіс Н. Новини пласкої землі. – К.: Темпора, 2011. – 548 с.

3.2.5. Журналістика в умовах конфлікту: передовий досвід та рекомендації: Посібник рекомендацій для працівників ЗМІ. – К.: «Компанія ВАІТЕ», 2016. – 118 с.

3.2.6. Луман Ніклас. Реальність мас-медіа. / Н.Луман/ За ред. Іванова В. та Мінакова М. – К.: ЦВП, 2010 – 158 с..

3.2.7. Тангейт М. Медиагиганты: Как крупнейшие медиакомпании выживают на рынке и борются за лидерство / Марк Тангейт [пер. с англ]. – М. : Альпина Бизнес Букс, 2006. – 252 с.

3.2.8. The Global investigative journalism casebook. – UNESCO, 2012. – 256 p.

3.2.9. Williams K. International Journalism. – London: SAGE, 2011. – 216 p.

3.2.10. Strupp J. Killing Journalism: How Greed, Laziness (and Donald Trump) Are Destroying News and How We Can Save It. – Willow Street Press, 2018. – 357 p.

Система менеджменту якості.
Навчальна програма
навчальної дисципліни
«Міжнародна журналістика»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
НП 15.01.04-01-2018

Стор. 10 із 10

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				